

ชุดความรู้ประวัติศาสตร์ รักถิ่นกองบิน ๕
แดนดิน ดินวีรชน อ่าวมะนาว กองบิน ๕

— ความ — กล้าหาญ

จัดทำโดย : โครงการวิจัยย่อยที่ 2 การพัฒนาความรู้ประวัติศาสตร์พื้นที่สำหรับการส่งเสริมประสบการณ์การท่องเที่ยวผสมผสานบนฐานจิตสำนึกความเป็นชาติ
คณะผู้วิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนธร วชิรขจร และอาจารย์กฤติกา คุณูปการ
นักวิจัย : อาจารย์รัชชชุกร จรวิรัตน์

ชุดความรู้ประวัติศาสตร์ “รักถิ่นกองบิน 5” จัดทำโดยโครงการวิจัยย่อยที่ 2 การพัฒนาความรู้ประวัติศาสตร์พื้นที่สำหรับการส่งเสริมประสบการณ์การท่องเที่ยวผสมผสานบนฐานจิตสำนึกความเป็นชาติ ภายใต้แผนงานวิจัย โครงการนวัตกรรมเพื่อยกระดับความปลอดภัยและส่งเสริมประสบการณ์การท่องเที่ยวผสมผสานในพื้นที่ระบบปิดภายใต้วิถีใหม่หลังโควิด - 19 กรณีศึกษา พื้นที่ท่องเที่ยวกองบิน 5 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมความรู้ประวัติศาสตร์พื้นที่และพัฒนาสื่อการนำเสนอสำหรับการส่งเสริมประสบการณ์การท่องเที่ยวผสมผสานบนฐานจิตสำนึกความเป็นชาติ ในรูปแบบที่เข้าใจง่ายเพื่อให้คนรุ่นใหม่หรือผู้ที่สนใจได้ตระหนักถึงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์และวีรกรรมของวีรชนที่เกิดขึ้น ณ กองบิน 5 อ่าวมะนาว จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2484 นอกจากนี้ ยังได้รวบรวมสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญในพื้นที่กองบิน 5 เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้แก่นักท่องเที่ยวและผู้สนใจเข้ามาเยี่ยมชมและศึกษาเรื่องราวอันจะเป็นฐานในการสร้างจิตสำนึกความเป็นชาติต่อไป

สารบัญ

เรื่องราวของกองบินน้อยที่ 5
ในหน้าประวัติศาสตร์

4

ความกล้าหาญ : ยูวชนทหาร

8

ความกล้าหาญ :
ยืนหยัดต่อสู้ เมื่อศัตรูมารุกราน

10

เรื่องราวของกองบินน้อยที่ 5 ในหน้าประวัติศาสตร์

รุ่งสางของวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2484 บริเวณอ่าวมะนาว จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จุดเริ่มต้นของการปะทะระหว่างทหารไทยและทหารญี่ปุ่น

16 ออกหาปลาเจอข้าศึก

เวลาประมาณตี 4 เรืออากาศตรี สมศรี (ศรีศักดิ์) สุจริตธรรม พร้อม พลทหารจำนวนหนึ่งออกไปหาปลา หน้าอ่าวมะนาว ได้พบเรือของญี่ปุ่น จำนวน 3 ลำข่มอยู่ จึงรีบขึ้นฝั่ง เพื่อส่งข่าว

17 เปิดศึกยิง ป้องกันสนามบิน

ความเจ็บปวดสยบภายในกองบินน้อยที่ 5 ทำให้ทหารญี่ปุ่นตายใจ ไม่คิดว่าทหารไทย เตรียมการรับไว้แล้ว เมื่อยกพลขึ้นมาในขณะที่ น้ำลง จึงกลายเป็นเป้าที่ชัดเจน เรืออากาศตรี สมศรี (ศรีศักดิ์) สุจริตธรรม นำพลทหาร 48 นาย เปิดศึกสาดกระสุนใส่ทหารญี่ปุ่นลี้มระนาว

18 เตรียมการทหารพร้อมรบ

ด้วยกำลังพลไทยมีเพียง 140 คน จะสู้กองกำลังญี่ปุ่นนับพันได้ ต้องวางแผนอย่างดี นาวาอากาศตรี หม่อมหลวงประวาศ ชุมสาย ผู้บังคับกองบิน จึงเตรียมการวางปืนกล 8 กระบอก ไว้ตามจุดต่างๆ และกระจายเครื่องบินที่มีอยู่ 8 ลำ ได้แก่ เครื่องบินขับไล่ HAWK 3 และเครื่องบินคอร์แซร์ ซึ่งเป็นเครื่องบินโจมตีไว้ในตำแหน่งที่ทำการรบได้ทันที

19 เสียงแตรดังกั่นแจ้วว่าพร้อมบิน

ทหารไทยผู้กล้าหาญไม่ นำเครื่องบินฝ่ากระสุนทะยานขึ้นฟ้า เรืออากาศตรี แม้น ประสงค์ดี นำเครื่องบิน HAWK 3 ขึ้นได้เป็นเครื่องแรก โดยตั้งใจ จะทิ้งระเบิดเพื่อทำลายเรือรบของญี่ปุ่น แต่ไม่สำเร็จ

ในเวลาไล่เลี่ยกัน พันจ่าอากาศเอก พรหม ชูวงษ์ จ่าอากาศเอก จำเนียร วาริยะกุล และจ่าอากาศเอก สถิต โรหิตโยธิน พยายามนำเครื่องขึ้น แต่ถูกทหารญี่ปุ่นยิงเสียชีวิตทั้ง 3 นาย จ่าอากาศเอก พร เฉลิมสุข เตรียมนำเครื่องขึ้น แต่ถูกยิงได้รับบาดเจ็บสาหัส ส่วนจ่าอากาศเอก กาบ ข้าศิริ หลบหนีออกมาได้อย่างปลอดภัย

เรืออากาศโท สวน สุขเสริม เกือบนำเครื่องบินคอร์แซร์ขึ้นได้สำเร็จ แต่ถูกทหารญี่ปุ่นยิง ได้รับบาดเจ็บสาหัส ส่วนพลทหารสมพงษ์ แนวบรรทัด ที่เข้าไปช่วยถูกฟันที่แขน

20 สนามบินถูกยึด

ด้วยกำลังพลที่น้อยกว่ามาก ทหาร ญี่ปุ่นเข้ามายึดลานบินสำเร็จ กระสุนจาก ปืนกลเรือรบญี่ปุ่นยิงใส่เครื่องบิน ไทย

21 การสื่อสารถูกตัดขาด

สถานีวิทยุของกองบังคับการ ไม่สามารถใช้งานได้ กองบินไม่รู้ข่าวสาร และไม่สามารถขอความช่วยเหลือได้

 สั่งเผากองบิน
สั่งคนอพยพขึ้นเขาล้อมหมวก

เมื่อเห็นว่าไม่สามารถต้านทานข้าศึกได้
นาวาอากาศตรี หม่อมหลวงประวาศ ชุมสาย
จึงสั่งอพยพครอบครัวทหารและผู้ที่บาดเจ็บ
ไปรวมกันที่เขาล้อมหมวก ก่อนสั่งเผาจุดสำคัญ
กองรักษาการณ์และคลังเชื้อเพลิง เพื่อให้
ฝ่ายข้าศึกใช้ประโยชน์ได้

ลงนามสงบศึก

9 ธันวาคม พ.ศ. 2484

เวลา 14.00 น.

ไทยและญี่ปุ่นร่วมลงนามสงบศึก

 โทรเลขคำสั่งหยุดยิงเพิ่งมาถึง

กองบินน้อยที่ 5 ตรึงกำลัง
ด้านทัพญี่ปุ่นตลอดคืน จนกระทั่ง
นาวาอากาศตรี หม่อมหลวงประวาศ ชุมสาย
ได้รับโทรเลขคำสั่งให้หยุดยิง

 มีคำสั่งให้ฝ่ายไทยหยุดยิงทั่วประเทศ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม เรียกประชุมวิสามัญสภาผู้แทนราษฎรเป็นกรณีพิเศษ มีมติให้
ฝ่ายไทยหยุดยิง ทั่วประเทศได้รับคำสั่งให้หยุดยิง แต่กองบินน้อยที่ 5 ขาดการติดต่อ

33 ชั่วโมงแห่งการปกป้องเอกราชและอธิปไตยของชาติยุติลง
ฝ่ายไทยเสียชีวิต 42 ราย ประกอบด้วย ทหารอากาศ 38 นาย
ตำรวจ 1 นาย ยูวชนทหาร 1 คน และครอบครัวทหาร 2 คน

ยุวชนทหาร

นอกจากกองกำลังทหารของไทยที่กำลังต่อสู้ด้านทานอย่างสุดกำลังแรง ศึกรั้งใหญ่ยังมีเหล่ายุวชนทหารที่อาสาเข้าร่วมสู้เคียงบ่าเคียงไหล่ เพื่อปกป้องผืนแผ่นดินไทย

แม้การสู้รบบนสมรภูมิกองบินน้อยที่ 5 ยังไร้แววว่าจะหยุดลง แต่เหล่าทหารหาญของไทยยังคงมีขวัญและกำลังใจเยี่ยม หนึ่งในนั้นคือ จ่าอากาศเอก พร เฉลิมสุข นักบินที่ได้รับบาดเจ็บเพราะถูกทหารญี่ปุ่นฟันเข้าที่ข้อมือขวา ยังคงมุ่งมั่นลำเลียงอาหารไปส่งให้กับทหารในแนวหน้า

เช่นเดียวกับ เด็กชายบุญยิ่ง ศิริเสถียร ยุวชนทหารผู้กล้าที่เข้ามาช่วยลำเลียงอาหารให้กองกำลังทหารที่อยู่แนวหน้า แต่โชคร้ายระหว่างปฏิบัติหน้าที่เขาถูกทหารญี่ปุ่นยิงเสียชีวิต

ส่วนเหล่ายุวชนทหารคนอื่นๆ ที่เข้ามามีส่วนร่วมช่วยในการรบครั้งนี้และรอดชีวิต ได้แก่ เด็กชายบุญภักดี เด็กชายสามารดี เด็กชายพิบูล เด็กชายละมุล รวมถึงนักเรียนนายร้อยสุรพล ทองปรีชา บุตรชายของเรืออากาศตรี ผล ทองปรีชา

เด็กชายบุญยิ่ง ศิริเสถียร

เกิดเมื่อวันที่ 4 มิถุนายน พ.ศ. 2468 ยศเดิมคือลูกเสือตรี บุญยิ่ง ศิริเสถียร สังกัดกองลูกเสือ โรงเรียนประจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ภายหลังได้รับการแต่งตั้งเป็นพันจ่าอากาศเอก บุญยิ่ง ศิริเสถียร เพื่อสละตนในความกล้าหาญ

ยืนหยัดต่อสู้ เมื่อศัตรูมารุกราน

ยามถึงเวลารบ หากศึกยังไม่จบ ไม่มีสิ่งใดจะทำให้ทหารไทยเสียขวัญและถอยหนี

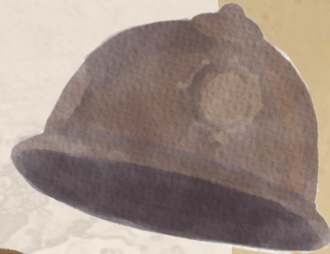
แม้การสู้รบจะยาวนานตั้งแต่รุ่งสาง ต่อเนื่องมาถึง 8 โมงเช้าของวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2484 พลทหารสิงโต แสนสุข พลทหารเกษม วงษ์กัลยา ประจำตำแหน่งพลประจำปืน พลทหารช่วง ภูษนะพงษ์ ประจำตำแหน่งปืนกลเบา และพลทหารสนิท ผิวงาม ยังยืนหยัดยิงโต้ตอบทหารญี่ปุ่น

ส่วนเรืออากาศตรี เจือ วิมุกตานนท์ ทำการยิงตรงเส้นทางที่ทหารญี่ปุ่นจะบุกจากกองรักษาการณ์ เรืออากาศตรี สมศรี (ศรีศักดิ์) สุจริตธรรม ทำการยิงสกัดทหารญี่ปุ่นที่มุ่งหน้ามาทางโรงเก็บเครื่องบิน

แม้ทหารไทยจะต่อสู้กับทหารญี่ปุ่นอย่างดุเดือดและเข้มแข็ง แต่ก็ไม่สามารถต้านทานกำลังการบุกของทหารญี่ปุ่นที่ส่งกองกำลังมาเพิ่มเติมได้ ทหารที่กองรักษาการณ์จึงเสียชีวิตเกือบทั้งหมด เหลือรอดชีวิตเพียง 3 นาย เท่านั้น คือ

1. จำอากาศเอก นิกร ทองโพโรจน์
2. นาวาอากาศตรี ชาลี ศิลาพงษ์ ผู้บังคับบัญชากองบินน้อยที่ 5 ผู่่งที่ 3 ระหว่างไปปฏิบัติทางถูกทหารญี่ปุ่นยิงได้รับบาดเจ็บ
3. พลทหารจิต อำพัน ซึ่งเป็นพนักงานวิทยุอยู่ในห้องรับ – ส่งวิทยุ

“
**เวลาบจจริง
ไม่เคยมีความกลัว
ไม่มีอาวุธก็ยังไม่คิดหนี
พวกเราสู้ เราสู้จริงๆ**
”

พลอากาศโท ศรีศักดิ์ (สมศรี) สุจริตธรรม

ทหารไทยคนแรกที่พบกับกองกำลังทหารญี่ปุ่น ขณะนำอวนออกไปหาปลาทะเล เมื่อเวลา 04.00 น. จึงรีบทิ้งอวนและวิ่งเข้าฝั่งเพื่อแจ้งเหตุ

ยศและชื่อเดิมคือ เรืออากาศตรี สมศรี สุจริตธรรม เกิดเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2460 สำเร็จการศึกษาสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยทหารบก และโรงเรียนการบินกองทัพอากาศ

ขอขอบคุณ

- ★ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.)
- ★ หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.)
- ★ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
- ★ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ★ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
- ★ นาวาอากาศเอก พรประเสริฐ ผ่านภพ ผู้บังคับการกองบิน 5
- ★ นาวาอากาศเอก พลัง วิทยาภรณ์ รองผู้บังคับการกองบิน 5
- ★ นาวาอากาศเอก สุวิทย์ สงขาว รองผู้บังคับการกองบิน 5
- ★ นาวาอากาศเอก สามารถ ร่องทรงเจริญ เสนาธิการกองบิน 5
- ★ นาวาอากาศโท สุทธิชัย ศรีทองอุทัย หัวหน้าแผนกกิจการพลเรือน กองบังคับการกองบิน 5
- ★ คุณสุมาลี โพธิ์ศรี เจ้าหน้าที่แผนกกิจการพลเรือน กองบังคับการกองบิน 5

